

08/05/2024 (E)

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

8	0	8	2
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	3
---	---	---	---

B.Ed. 4th Semester Examination

(2054)

GUIDANCE AND COUNSELLING (In all Mediums)

(Same for USOL Candidates of 4th Sem.)

Paper : F- 4.2

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 40

- Note :—**
- (1) There are five Units in the question paper.
 - (2) Attempt **ONE** question each from Units-I to IV.
 - (3) Unit-V is compulsory.

UNIT-I

1. What do you mean by Guidance ? Describe the principles and scope of guidance. 2.6
2. Distinguish between guidance and counselling. Enlist objectives of each. 8

UNIT-II

3. Elaborate the organization of counselling programme at secondary school level. 8
4. Discuss the role of Counselor, Headmaster and Teacher in organizing guidance services in school. 8

UNIT-III

5. Explain cumulative record cards and interview in detail. 4.4
6. Describe the meaning and methods of Job analysis. 8

UNIT-IV

7. Give any two approaches of counselling in detail. 8
8. Discuss the needs of guidance services to the adolescents in Indian context. 8

UNIT-V

9. Write short notes on the following :
 - (i) Personal guidance
 - (ii) Achievement tests
 - (iii) Recent trends in guidance and counselling
 - (iv) Comparison of individual and group test of intelligence.

4×2=8

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) प्रश्नपत्र में पाँच यूनिटें हैं।
(2) यूनिट I से IV प्रत्येक में से एक प्रश्न करें।
(3) यूनिट-V अनिवार्य है।

यूनिट-I

1. मार्गदर्शन से आप क्या समझते हैं ? मार्गदर्शन के सिद्धांतों और दायरे का वर्णन करें। 2.6
2. मार्गदर्शन और परामर्श के बीच अंतर स्पष्ट करें। प्रत्येक के उद्देश्यों को सूचीबद्ध करें। 8

यूनिट-II

3. माध्यमिक विद्यालय स्तर पर परामर्श कार्यक्रम के संगठन का विस्तार से वर्णन करें। 8
4. विद्यालय में मार्गदर्शन सेवाओं के आयोजन में परामर्शदाता, प्रधानाध्यापक और शिक्षक की भूमिका पर चर्चा करें। 8

यूनिट-III

5. संचयी रिकार्ड काडें एवं साक्षात्कार का विस्तार से समझाइये। 4.4
6. कार्य विश्लेषण के प्रयोजन एवं पद्धतियों का वर्णन करें। 8

यूनिट-IV

7. परामर्श के कोई दो दृष्टिकोण विस्तार से बताइए। 8
8. भारतीय संदर्भ में किशोरों के लिए मार्गदर्शन सेवाओं की आवश्यकताओं पर चर्चा करें। 8

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त नोट लिखें :
 - (i) व्यक्तिगत मार्गदर्शन
 - (ii) उपलब्धि परीक्षण
 - (iii) मार्गदर्शन और परामर्श में अंतर का तुलना
 - (iv) बुद्धिमत्ता के व्यक्तित्व एवं समूह परीक्षण की तुलना। 4×2=8

(पंजाबी अनुवाद)

- नोट :- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਯੂਨਿਟਾਂ ਹਨ।
(2) ਯੂਨਿਟ I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
(3) ਯੂਨਿਟ-V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 2.6
2. ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ। 8

4. ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ, ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸੰਚਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। 4,4
6. ਕਾਰਜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਓ। 8
8. ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(i) ਨਿੱਜੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ
(ii) ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਟੈਸਟ
(iii) ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਵਿੱਚ ਹਾਲੀਆ ਰੁਝਾਨ
(iv) ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਟੈਸਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ। $4 \times 2 = 8$